

Innkalling til havnestyremøte for Moss Havn KF

Møte nr : 4/2021
Møte dato: 01.06.2021 kl. 08.00
Møte sted: Digitalt via Teams – nærmere innkalling kommer på mail.

Moss havnestyre:

NAVN	ROLLER	TELEFON	E-POST
Fred Jørgen Evensen	styreleder	915 78 200	Fred.Jorgen.Evensen@politiker.moss.kommune.no
Terje Turøy	nestleder	913 85 414	terje.turoy@politiker.moss.kommune.no
Kristin Lind-Larsen	medlem	992 41 585	kristin.lindlarsen@gmail.com
Gretha Kant	medlem	951 49 664	gretha.kant@moss.kommune.no
Erlend Wiborg	medlem	918 25 858	erlend.wiborg@stortinget.no
Birger L.Harveg	Ansattes rep.	922 04 999	birger@moss-havn.no
Ulf Raab	Bruker rep.	911 49 785	ulf.raab@greencarrier.no

Mette-Gro Karlsen	varamedlem	905 22 104	mette-gro.karlsen@politiker.moss.kommune.no
Anne- Lise Gjølstøl	varamedlem	928 60 375	anlire@online.no
Trond Valde	varamedlem	906 23 233	trond.johan.valde@politiker.moss.kommune.no
Jørn Roald Wille	varamedlem	922 28 499	jorn.wille@politiker.moss.kommune.no
Therese Bakkevig	varamedlem	918 07 001	therese.bakkevig@gmail.com
Freddy Rinden	Ansattes rep.	926 81 447	freddy@moss-havn.no
Jørgen Vogt	Bruker rep.	977 596 77	jorgen.vogt@greencarrier.no

Sekretær: Liv Grete Øyan Moe – tlf. nr. 936 90 699 liv@moss-havn.no

På vegne av havnestyrets leder; Fred Jørgen Evensen innkaller vi medlemmene i Moss havnestyre til møte.

Spørsmål til administrasjonen sendes skriftlig i god tid før styremøtet, samt at eventuelle frafall meddeles til havnestyrets sekretær.

Det vil bli holdt en orientering om nettsiden ved WeMade v/Eivind Nilsen først i møtet.

Til behandling foreligger følgende meldinger og saker:

Meldinger:		Side:
Nr. 1:	Gjennomføring av ringvirkningsanalyse	
Nr. 2:	Lovlighetskontroll av Moss kommune – Moss Havn KF Budsjett 2021	

Saker:		Side:
Nr. 16 :	Godkjenning av innkalling og saksliste.	-
Nr. 17:	Saker til eventuelt.	-
Nr. 18:	Regnskap 1. tertial 2021	

Orienteringer fra havneadministrasjonen:

Med vennlig hilsen
Liv Grete Øyan Moe

Sekretær i havnestyret
Moss Havn KF

Melding nr. 1 2021

Gjennomføring av ringvirkningsanalyse

I 2015 ble samfunnsnyttene av Moss havn kartlagt av SITMA as. Resultatene av dette ble oppsummert i rapport, «Samfunnsnyttene av Moss havn – i et lokalt, regionalt og nasjonalt perspektiv».

Det har vært en stor utvikling på de årene som er gått siden 2015. I gjeldende strategiplan er det særskilt satt opp punkt om å *synliggjøre effekten av havnens verdiskapning*. I havnens handlingsplan for 2021 er gjennomføring av ringvirkningsanalyse tatt inn som tiltak. Administrasjonen inngår avtale med konsultentselskapet GEMBA om gjennomføring av en slik ringvirkningsanalyse i løpet av andre halvår 2021. GEMBA har en rammeavtale med Norske Havner (vår interesserorganisasjon) om gjennomføring av denne type analyser for medlemshavnene til Norske Havner.

GEMBA

GEMBA Seafood Consulting er et dansk selskap som arbeider med utvikling, rådgiving og analyser innenfor fisk, fiskeri, havner, akvakultur, seafood og matvarer. De ble etablert i 2006 og har siden den gang gjennomført en lang rekke sosioøkonomiske oppgaver og prosjekter for danske og internasjonale kunder med fokus på vekst og verdiskapelse i regionale og lokale områder. Ser mer om selskapet på www.gembaseafood.dk

GEMBA har siden 2007 gjennomført ringvirkningsanalyser for 33 havner, hvorav 18 er danske og 15 er norske. Inkludert Moss havn vil ytterligere 2 danske og 2 norske havner komme til på denne listen i løpet av 2021. For flere havner er analysene gjennomført både to og tre ganger, da med cirka 5 års tidsintervall. På denne måten kan man følge utvikling over tid. Under vises oversikt over havner som tidligere har fått gjennomført ringvirkningsanalyse av GEMBA.

Ringvirkningsanalyser af GEMBA Seafood Consulting

Port of Hanstholm: 2007 and 2011
 Port of Skagen: 2008, 2015 and 2020
 Port of Rønne: 2008
 Port of Nexø: 2008
 Port of Hundested: 2008
 Port of Korsør: 2009 and 2015
 Port of Stigsnæs: 2009
 Port of Bønnerup: 2009
 Port of Køge/STC: 2009 and 2014
 Port of Hvide Sande: 2010
 Port of Struer: 2011
 Port of Thisted: 2011
 Port of Lemvig: 2011
 Port of Skive: 2011
 Port of Nykøbing Mors: 2011
 Port of Hirtshals: 2012
 Port of Søby: 2013
 Port of Thyborøn: 2013
 Port of Drammen: 2013
 Port of Bodø: 2013
 Port of Grenaa: 2014
 Port of Kristiansand 2014 and 2019
 Port of Grenland 2014
 Port of Larvik 2014
 Port of Bergen 2015
 Port of Trondheim 2015
 Port of Harstad 2016
 Port of Helgeland 2016
 Port of Oslo 2017
 Port of Karmsund 2018
 Port of Aalesund 2018
 Port of Flora 2018
 Port of Narvik 2019
 Port of Elsinore 2021 (in process)
 Port of Korsør 2021 (in process)
 Port of Stavanger 2021 (pending)

Metodisk arbeid i analysen

Ringvirkningsanalysen baserer seg på en vitenskapelig metode utviklet i Nederland for ca 20 år siden med det formål å oppnå en valid metode for måling av havnenes betydning. Den nederlandske metoden ble i 2006 tilpasset danske forhold av Syddansk Universitet (SDU) og GEMBA har siden 2007 anvendt metoden i sine analyser på både danske og norske havner. Metoden fastslår den direkte, indirekte og induserende effekt av havner i havnens oppland – typisk kommune(r)/region som havnen er plassert i.

Modellen som brukes er tilpasset norske forhold og kan dermed sammenligne analyser både fra Danmark og Norge. Datagrunnlag i Norge hentes fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Vitenskapelige ressurser fra SDU utfører deler av beregningene for å sikre valid bruk av modellen.

Vurderinger

Administrasjonen vurderer det som svært hensiktsmessig å bruke en metode og analyse som er kjent i bransjen og som har vært brukt av et stort antall havner i Norge og Danmark. Dette gir kredibilitet til analysen. Det er positivt at Norske Havner har inngått rammeavtale med leverandør slik at Moss havn som en mindre havn kan gjøre avrop på denne avtalen.

Det vurderte alternativet til å bruke GEMBA ville være å gjennomføre en oppdatert analyse med SITMA som sist. SITMA er et mindre firma og vedkommende som gjennomførte

analysen i 2015 arbeider ikke lengre for SITMA. Den metodiske tilnærmingen som GEMBA gjennomfører sine analyser på vurderes som sterkere.

Gjennomføring

Det planlegges med å starte analysearbeidet i august 2021 med tentativ leveranse i slutten av oktober 2021.

Melding nr. 2 2021

Lovlighetskontroll av Moss kommune – Moss Havn KF
Budsjett 2021

Svar fra Statsforvalter

MOSS KOMMUNE
Postboks 175
1501 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Schorpen, 69 24 70 00

Dette brevet er fra Statsforvalteren som
frem til 31.12.2020 het Statsforvalteren

Lovlighetskontroll av vedtak om Moss Havn KF - Budsjett 2021

Kommunestyrerepresentantene Arild Svenson, Ingeborg Anette Mjelde, Marie Therese Bakkevig, Christian Clasén og Cecilie Skjelstadaune har i brev av 07.01.2021 fremmet krav om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak av 17.12.2020 i sak 160/20 om Moss Havn KF – Budsjett 2021.

Vi mottok sakens dokumenter fra kommunen den 04.03.2021.

Statsforvalteren har behandlet saken i medhold av lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 nr. 83 § 27-1.

Statsforvalterens vedtak

Lovlighetskontrollen har ikke avdekket feil ved kommunestyrets vedtak av 17.12.2020 i sak 160/20 som gjør det ugyldig, jf. kommuneloven § 27-3 fjerde ledd. Kommunens vedtak blir stående uendret.

Statsforvalterens vedtak i saken er endelig og kan ikke påklages.

Sakens bakgrunn

Havnestyret i Moss vedtok enstemmig i møte den 01.12.2020, Budsjett Moss Havn KF 2021 med tilhørende økonomiplan for årene 2021-2024. Kommunestyret behandlet saken i møte den 17.12.2020 og fattet følgende vedtak (sak 160/20):

«Moss Havn KF's aggregerte drifts- og investeringsbudsjett for 2021 vedtas. Budsjettrammen gir Moss Havns administrasjon handlingsfrihet innenfor prioritering av fremlagte investeringstiltak.

Virksomhetens investeringer i 2021 blir finansiert gjennom egenkapital, lån og eventuelle tilskudd det kan søkes på.

Dersom ulike prosjekter ikke gjennomføres i løpet av 2021, og virksomhetens økonomi gir rom for det, vil administrasjonen stå fritt til raskere å nedbetale eksisterende låneportefølje.

Moss Havns økonomiplan vedtas med de endringer som fremkommer i sak 161/20: Moss kommunes økonomi og handlingsplan 2021 – 2024.»

Fem kommunestyrerepresentanter fra Ny Kurs, Arild Svenson, Ingeborg Anette Mjelde, Marie Therese Bakkevig, Christian Clasen og Cecilie Skjelstadaune, har i skriv av 07.01.2021 fremmet krav om lovlighetskontroll av vedtaket. Kravet om lovlighetskontroll er i hovedsak begrunnet med at kommunen ikke har behandlet saken tilfredsstillende i henhold til kommuneloven § 13-1. Det er vist til at saksutredningen ikke var forsvarlig ved at den ikke ga et tilfredsstillende faktisk og rettslig grunnlag for at kommunestyret kunne fatte vedtak. Det er også gjort gjeldende at en av kommunestyrerepresentantene som var med på behandlingen av saken var inhabil, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 6.

Moss Havn KF behandlet kravet om lovlighetskontroll i møte den 26.01.2021. Havnestyret sendte kravet videre til kommunestyret med følgende innstilling til vedtak:

- Vedtak i sak 160/20 av 17.12.2020 er lovlig/gyldig. Saken tas ikke opp til ny behandling
- Saken sendes over til Statsforvalteren for endelig avgjørelse

Kommunestyret tok stilling til kravet om lovlighetskontroll i møte den 16.02.2021 i sak 010/21. Kommunestyret fant ikke grunn til å endre kommunestyrets vedtak av 17.12.2020. Saken ble derfor oversendt til Statsforvalteren for behandling, jf. kommuneloven § 27-1 første ledd.

Generelt om lovlighetskontroll

Det følger av kommuneloven § 27-1 at tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget sammen kan kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Myndigheten til å foreta lovlighetskontroll av kommunale vedtak er delegert til Statsforvalteren, jf. F30.08.2019 nr 1096. Ordningen med lovlighetskontroll er begrunnet i hensynet til økt rettssikkerhet, fremme tillit til forvaltningen samt å sikre faglig kvalitet på forvaltningens avgjørelser, jf. Prop. 46 L (2017-2018) punkt 27.1.4.

Et krav om lovlighetskontroll av et kommunalt vedtak må fremmes av minst tre medlemmer av kommunestyret. Videre må klagen fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet, jf. § 27-1.

Som utgangspunkt er det kun vedtak som avgjør realiteten i en sak som kan bringes inn for lovlighetskontroll. Videre er det bare de offentligrettslige sidene ved et vedtak som kan kontrolleres - ikke de privatrettslige.

Ved en lovlighetskontroll skal Statsforvalteren ta stilling til om vedtaket

- a) har et lovlig innhold (materiell kompetanse)
- b) er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak (personell kompetanse)
- c) har blitt til på lovlig måte (prosessuell kompetanse).

Lovlighetskontrollen kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken, jf. § 27-3 andre ledd. Anførslene i anmodningen om lovlighetskontroll retter seg mot manglende utredning og

spørsmål om habilitet. Vi har derfor avgrenset denne lovlighetskontrollen til å gjelde om vedtaket har blitt til på lovlig måte.

Lovlighetskontroll innebærer ikke myndighet til å treffe et nytt vedtak i saken, men bare til å oppheve kommunens vedtak hvis det er ugyldig, jf. § 27-3 tredje ledd. Ugyldighet er betinget av at det foreligger feil ved den materielle, personelle eller prosessuelle kompetansen. Feil ved den personelle eller prosessuelle kompetansen fører imidlertid ikke automatisk til ugyldighet. Her følges prinsippet i fvl. § 41, om at vedtaket likevel er gyldig dersom det er grunn til å tro at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Statsforvalterens vurdering

Er de formelle vilkårene for å foreta lovlighetskontroll oppfylt?

Statsforvalteren viser til at det her dreier seg om et «vedtak» etter kommunelovens § 27-2 første ledd bokstav a. Kravet om lovlighetskontroll er videre fremsatt av fem representanter av kommunestyret, innen fristen på 3 uker. Det påklagede vedtaket gjelder offentligrettslige forhold, jf. § 27-3 tredje ledd.

De formelle vilkårene for å gjennomføre en lovlighetskontroll er med dette oppfylt.

Er saksbehandlingsreglene fulgt?

Innledning

Denne delen av kontrollen innebærer en vurdering av om avgjørelsen er blitt til på lovlig måte, det vil si om saksbehandlingsreglene i kommuneloven, forvaltningsloven og særlovgivningen, samt ulovfestede prinsipper om god forvaltningsskikk er fulgt.

I lovlighetsklagen vises det til at saken ikke er godt nok utredet forut for vedtaket. Videre stilles det spørsmål til en av kommunestyrerepresentantens habilitet. Statsforvalteren vil i det følgende vurdere anførslene hver for seg.

Statsforvalteren vil likevel først kommentere kommunestyrets behandling av lovlighetsklagen i møte 16.02.2021. I vedtakets oppsummering/konklusjon har kommunestyret blant annet uttalt «Saksutredningen fra Moss Havn KF samt vurderingen av kommunedirektørens rolle konkluderer med at det ikke er funnet grunnlag for at kommunen ikke har behandlet saken tilfredsstillende». Kommunestyret har vist til at kommunedirektøren ikke har instruksjons- eller omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder, jf. koml. § 9-16. Det er vist til at bestemmelsen er et unntak fra reglen i § 13-1 hvor det blant annet fremkommer at kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet. Statsforvalteren presiserer at § 9-16 første ledd er et unntak fra § 13-1 *andre ledd*, som slår fast at kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale administrasjonen.

Bestemmelsen i § 9-16 gir enkelte særregler om forholdet mellom kommunedirektøren og ledelsen i kommunale foretak. Daglig leder i foretaket rapporterer direkte til styret. Som en konsekvens av dette har ikke kommunedirektøren instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leders beslutninger om foretakets virksomhet. Kommunedirektørens ansvar for å påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, gjelder dermed også når kommunestyret skal behandle saker som angår et kommunalt foretak. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Dette kravet gjør seg gjeldende også i saken her. For ordens skyld nevner vi også

fvL § 17 som uansett pålegger forvaltningsorganer å påse at saken er godt nok utredet før vedtak fattes. Kommunestyret har i sin klagebehandling av 16.02.2021 i oppsummering/konklusjon likevel også vist til Moss Havn KF sin saksutredning, som vi da forstår de har sluttet seg til. Moss Havn KF har i saksutredningen tatt stilling til anførselene tilknyttet § 13-1 tredje ledd. Statsforvalteren har derfor kommet til at anførselene er tilstrekkelig vurdert til at vi kan behandle saken.

Er saken godt nok utredet?

Klagen er omfattende med mange vedlegg. Vi har vurdert alle relevante anførsler, men det vil føre for langt å vurdere hver enkelt anførsel konkret. Statsforvalteren vil i det følgende vurdere de mest sentrale anførselene nærmere.

Klagerne anfører at saken ikke var forsvarlig utredet da kommunestyret fattet sitt vedtak, altså at utredningen ikke ga et tilfredsstillende faktisk og rettslig grunnlag for at kommunestyret kunne fatte vedtak i saken. I lovlighetsklagen etterspørres en rekke forhold rundt ASKO-prosjektet. Det anføres at det mangler en helhetlig avklaring av prosjektet generelt, og at det mangler risiko- og konsekvensanalyser. Det vises også til at avtalen med ASKO ikke fulgte med saksfremlegget til kommunestyrets behandling, men først ble fremlagt 16.12.2020 kl. 15.33, altså dagen før kommunestyrets behandling kl. 09.00. Det vises også til at Ny Kurs stilte flere spørsmål tilknyttet saken den 10. desember. Moss Havn KF sin tilbakemelding ble heller ikke sendt ut før ettermiddagen før kommunestyremøtet. Det hevdes også at opplysninger om inntektspotensialet er misvisende, ved at prosjektet har uklart investeringsbehov/kostander. Ny Kurs mener også svarene på deres henvendelser er mangelfulle.

I koml. § 11-3 første ledd tredje setning fremgår det at innkallingen til møte skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene. Utgangspunktet er altså at saksdokumentene skal sendes ut sammen med innkallingen. I bestemmelsens siste ledd fremgår det likevel at kommunestyret kan fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg det.

I koml. § 11-3 fjerde ledd fremgår det videre at kommunestyret med alminnelig flertall kan vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på sakslisten. I dette ligger at det er organet selv om avgjør spørsmålet om en sak som er satt opp på dagsorden er tilstrekkelig utredet til å kunne avgjøres i det aktuelle møtet.

Spørsmålet er om saken var godt nok opplyst da den ble behandlet av kommunestyret. Det følger av fvL § 17 første ledd første punktum:

«Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.»

I koml. § 13-1 tredje ledd slås det fast at det er kommunedirektørens ansvar å påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Bestemmelsen supplerer forvaltningslovens regel i § 17 om utrednings- og informasjonsplikt.

Tanken om at forvaltningen har et selvstendig ansvar for sakens opplysning, betegnes gjerne som undersøkelsesprinsippet eller utredningsprinsippet.

Hvor store krav som skal stilles til saksutredningen er også avhengig av avgjørelsens karakter. Det må stilles strengere krav til klarleggingen av de faktiske forhold og vurderingene av de relevante

interessene og hensyn i saken som gjelder mer omfattende vedtak. Vedtak om Moss Havn KF's aggregerte drifts- og investeringsbudsjett for 2021, samt deres økonomi- og investeringsplan for 2021-2024 vil til dels kunne ha store konsekvenser.

Kommunens administrasjon har i saksframlegget datert 03.12.2020 vist til saksprotokoll fra styret i Moss Havn KF's møte 01.12.2020, samt forslag til budsjett for 2021. Begge disse dokumentene lå ved som vedlegg til saken. Moss Havn KF har redegjort for følgende hovedpunkter i budsjettforslaget:

1. Innledning
2. Driftsregnskap
3. Forutsetninger
4. Klima og miljø
5. Risikovurdering
6. Investeringer
7. Konklusjon
8. Økonomiplan for 2021 - 2024

I forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. er det i kapittel 6 gitt særlige regler for kommunale foretak. Det fremgår av § 6-1 at kommunale foretak, i oppstillingene etter §§ 5-4, 5-6 og 5-8, kan slå sammen uvesentlige poster med andre poster, og utelate poster som ikke er aktuelle.

Moss Havn KF har i saksutredningen i forbindelse med behandlingen av kravet om lovlighetskontroll kommentert de mest sentrale anførselene som tas opp i lovlighetsklagen.

Moss Havn KF har blant annet vist til at det i avtalens punkt 2 med ASKO fremkommer at det også skal inngås leieavtale med ASKO for landarealer. Dette vil føre til inntekter utover det som er vist til i avtalens punkt 8.2. Når det gjelder droneprosjektet, vil dette ha samme formål i forhold til Moss Havn som dagens drift. Det er også kommentert at ASKO bærer det fulle ansvaret for kostnader forbundet med oppføring og drift av all rederitilpasset infrastruktur.

Når det gjelder økonomiplanen 2021-2024, har klagerne vist til at Moss Havn sitt svar på deres problemstillinger er unyanserte og at dette indikerer at alle investeringer i f.m. dette er usikre. Vi er enig i Moss Havn sin redegjørelse hvor det fremgår at investeringene for årene 2022-2024 må baseres på analyser i den fasen de er inne i nå, og at forhold som ligger frem i tid vil være heftet med usikkerhet. Som kommunen også påpeker, skal investeringer som ligger i planen for årene 2022-2024 som hovedregel inn i et årlig budsjett for vedtak der.

Ny Kurs v/ Arild Svenson mente forut for kommunestyremøtet at saken fremsto mangelfullt utredet, og stilte flere spørsmål i henvendelse av 10.12.2020. Det har vært en del korrespondanse i saken forut for møtet. Henvendelsen fra Ny Kurs ble besvart av Moss Havn KF, og sendt ut til kommunestyrets medlemmer på ettermiddagen den 16.12.2020. Klagerne mener besvarelsen ikke er god nok.

Det er likevel klart at kommunestyret var blitt kjent med problemstillingene Ny Kurs reiste forut for møtet. Informasjonen og anførselene om de påståtte uavklarte forholdene var sendt kommunestyret før møtet, sammen med Moss Havns KF sitt svar. Fra kommunestyrets møteprotokoll fremgår det at Arild Svenson ønsket at det ble mulig å skille ut verbalforslagene fra budsjettforslagene under voteringen. Dette ble det votert over, men forslaget fikk kun 6 stemmer og falt. Ny Kurs sine anførsler er også til dels synliggjort ved at Arild Svenson fremmet følgende forslag:

«Budsjett for Moss Havn godkjennes etter å ha trukket ut alle investeringer og kostnader vedrørende ASKO-prosjektet. Moss Havn legger fram sak for behandling av Kommunestyret i løpet av første kvartal 2021 som omhandler alle sider ved ASKO-prosjektet, både økonomi og planforhold.»

Forslaget fikk 9 stemmer og falt.

Kommunestyret var kjent med problemstillingene som Ny Kurs har påpekt da de fattet vedtak i saken. Kommunestyret valgte likevel ikke å utsette realitetsbehandling av saken, slik de har mulighet til etter koml. § 11-3 fjerde ledd. Statsforvalteren legger derfor til grunn at flertallet ikke mente det var nødvendig med noen ytterligere redegjørelse, men anså saken tilstrekkelig utredet til å kunne avgjøres i det aktuelle møtet.

Statsforvalteren mener ut fra sakens opplysninger at saken var tilstrekkelig utredet da kommunestyret fattet sitt vedtak i saken, blant annet sett hen til at kommunestyret var og ble gjort kjent med Ny Kurs' hovedanførsler forut for og i møtet, men likevel valgte å fatte vedtak i saken.

Selv om det ikke er tillagt avgjørende vekt, viser vi for ordens skyld også til at kommunestyret i forbindelse med behandlingen av lovlighetsklagen på nytt har vurdert saken, med de anførsler Ny Kurs har fremsatt. Kommunestyret har derfor indirekte foretatt en ny vurdering av disse. Kommunestyret har likevel opprettholdt sitt tidligere vedtak.

Vi mener derfor at saken var godt nok opplyst jf. fvl. § 17 og kommuneloven § 13-1 tredje ledd, og at det derfor ikke foreligger saksbehandlingsfeil av denne grunn.

Spørsmålet om habilitet

I lovlighetsklagen vises det til at styrelederen i Moss Havn er Fred Jørgen Evensen, og at han møtte som vararepresentant i kommunestyret da saken ble behandlet der. Han er videre samboer med ordføreren i Moss kommune, Hanne Tollerud. Det anføres at han på dette grunnlaget er inhabil, og at vedtaket derfor er ugyldig.

Det fremgår ikke at kommunestyret har foretatt en nærmere vurdering av representantens habilitet da sak 160/20 ble behandlet i kommunestyret den 17.12.2020.

Etter fvl. § 8 annet ledd fremgår det at i kollegiale organ skal organet selv treffe avgjørelse om habilitet uten at vedkommende selv deltar. Medlemmer av kollegiale organer har plikt til å vurdere sin egen habilitet, og skal melde fra om forhold som har betydning for egen habilitet i god tid før møtet for at det skal være tid til å innkalle varamedlem som stedfortreder, jf. § 8 tredje ledd.

Det er et grunnleggende prinsipp i forvaltningsretten at vedtak skal fattes av habile tjenestemenn og folkevalgte. Habilitetsreglene skal bidra til å hindre at personer med særskilte interesser i en sak, er med på å påvirke utfallet av den. Videre skal reglene sikre korrekte avgjørelser, opprettholde tilliten til dem som fatter avgjørelsen og beskytte beslutningstakerne mot at det sås tvil om deres upartiskhet og troverdighet.

Lovgiver har ved reglene i fvl. § 6 satt en grense for når tjenestemenn og folkevalgte skal anses inhabile. Grensen er satt bevisst slik at det ikke skal være nødvendig å oppnevne stedfortreder eller

tilkalle varamedlem ved den minste tilknytning til en sak. En slik ordning ville skape lite forutsigbarhet og by på administrative utfordringer for forvaltningen.

Kommuneloven § 11-10 har særregler om inhabilitet for folkevalgte som gjelder i tillegg til forvaltningslovens alminnelige regler i kapittel II. I kommuneloven § 11-10 andre ledd, fremgår det at en folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen, er inhabil til å behandle den samme saken i et folkevalgt organ i kommunen. Bestemmelsen tar sikte på å ramme tilfeller hvor en folkevalgt har en «dobbeltrolle» ved behandlingen av en sak, dvs. både som ansatt og som folkevalgt. Begrunnelsen for bestemmelsen er det uheldige i at tilsatte i kommunen gjennom behandlingen i politiske organer skal kunne overprøve sin egen og ev. overordnede saksforberedelse/vedtak (se «Kommuneloven 2018 med kommentarer» av Bernt og Overå, s. 271). Fred Jørgen Evensen er ikke «ansatt» i foretaket, men utpekt som styreleder. Uansett vises det til at det i bestemmelsens andre setning gjøres unntak for bl.a. behandling av årsbudsjett, og økonomiplan mv.

Statsforvalteren kan dermed ikke se at kommunelovens særregler om inhabilitet for folkevalgte i §11-10 kommer til anvendelse i denne saken. Habilitetsvurderingen må derfor foretas etter de generelle reglene i forvaltningsloven. Fvl. § 10 slår fast at inhabilitetsreglene også gjelder for folkevalgte.

Forvaltningsloven § 6 har bestemmelser om inhabilitet, og bestemmelsen skiller ikke mellom tjenestemenn og folkevalgte. I første ledd er det opplistet grunner som alltid fører til inhabilitet, mens det etter andre ledd må foretas en skjønnsmessig vurdering om det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.

Det følger av fvl. § 6 første ledd bokstav e at en offentlig tjenestemann vil være inhabil til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak bl.a. når han er styremedlem i et «selskap» som er part i saken.

Kommunale foretak regnes som en del av kommunen, jf. koml. § 9-1 andre ledd. Moss Havn KF er dermed ikke å anse som et selskap etter fvl. § 6 første ledd bokstav e. Evensen er dermed ikke automatisk inhabil etter denne bestemmelsen til å delta ved behandlingen av saken i kommunestyret.

Det må da vurderes om Evensen likevel anses inhabil etter den mer skjønnsmessige regelen i fvl. § 6 andre ledd som sier at inhabilitet også inntreffer dersom det foreligger «særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Bestemmelsen skal dekke de tilfellene som faller utenfor oppstillingen i § 6 første ledd bokstav a til e, men hvor vedkommende likevel har en så sterk tilknytning til saken at det er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet. Det er et grunnvilkår at det foreligger særegne forhold. Videre er det bare der dette særegne forholdet er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet, at inhabilitet foreligger. Vilkåret om særegent forhold som inhabilitetsgrunn markerer at ikke enhver, generell interessetilknytning fører til inhabilitet.

Moss Havn KF har i saksutredningen til lovlighetsklagen uttalt følgende:

«Havnesjefen kan ikke se at det skulle foreligge andre særegne forhold i denne saken som er egnet til å svekke tillitten til Fred Jørgen Evensens upartiskhet. Havnesjefen kan bl.a. ikke se

at en avgjørelse i sak om budsjett for Moss Havn vil kunne innebære en særlig fordel, tap eller ulempe for Fred Jørgen Evensen selv eller for hans samboer/ordfører.»

Statsforvalteren viser til at Evensens rolle som styreleder i Moss Havn KF ikke i seg selv er av avgjørende betydning ved vurderingen etter § 6 annet ledd. Gjennom bestemmelsen i første ledd bokstav e, har Stortinget ved sitt lovvedtak tatt stilling til hvilken betydning posisjonen som styremedlem eller innehaver av ledende stilling i et kommunalt heleid selskap skal ha for habiliteten. Når lovgiver uttrykkelig har bestemt at dette er et forhold som ikke i seg selv medfører inhabilitet, kan ikke det forhold at han er styreleder alene begrunne inhabilitet etter den skjønnsmessige bestemmelsen i § 6 annet ledd. Dersom det skal statueres inhabilitet etter denne bestemmelsen, må det foreligge andre forhold som var egnet til å svekke tilliten til Evensens upartiskhet.

Vi kan ikke se at avgjørelsen i saken innebærer en særlig fordel, tap eller ulempe for den folkevalgte selv, eller for noen som han har nær personlig tilknytning til. I denne sammenhengen kan det også trekkes en parallell til kommuneloven § 11-10 fjerde ledd som slår fast at en folkevalgt ikke er inhabil når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for verv som folkevalgt.

I lovlighetsklagen er det også vist til at han er samboer med ordføreren i Moss kommune. Statsforvalteren kan ikke se at dette fører til inhabilitet i denne saken. Ordføreren har ingen selvstendig tilknytning til saken, og vi kan ikke se at den vil ikke innebære noen særlig fordel, tap eller ulempe for henne.

Statsforvalteren er etter dette kommet til at Evensen ikke var inhabil til å behandle saken i kommunestyret.

Konklusjon

Statsforvalterens lovlighetskontroll har ikke avdekket feil ved 17.12.2020 i sak 160/20 som gjør det ugyldig. Kommunens vedtak blir stående uendret.

Med hilsen

Hege Skaanes Nyhus
avdelingsdirektør
Juridisk avdeling

Anne Danielsen Haugland
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

SAK 18/2021 – MOSS HAVN KF – RAPPORT 1. TERTIAL 2021

HAVNESJEFENS FORSLAG TIL INNSTILLING/VEDTAK:

- **Moss Havn KFs rapport og regnskap for 1. tertial 2021 tas til orientering**

DOKUMENT VEDLAGT SAKEN:

Moss Havn KFs rapport pr. 1 tertial 2021.

SAKSUTREDNING:

SAKSBEHANDLER: Line Håkensen

SAKSOPPLYSNINGER:

Moss Havn KF er et kommunalt foretak opprettet med hjemmel i kommunelovens kap. 11, og eies av Moss kommune. Moss Havn KF ledes av Moss havnestyre og Moss bystyre er foretakets øverste organ.

Moss Havn KF utfører tjenester etter følgende lovhjemmel og avtalegrunnlag:

Lov av 21.06 2019 nr.70 om havner og farvann med tilhørende veileder

Lov om kommuner og fylkeskommuner gjeldende fra 01.01.2020

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner gjeldende fra 01.01.2020

Eierskapsmelding Moss kommune 2020

Vedtekter for Moss havn KF, gjeldende fra 01.01.2020

Strategisk plan Moss havn KF 2020 – 2028

Regnskap pr. 1. tertial:

Moss Havn KFs regnskapsmessige driftsresultat for 1. tertial 2021 viser et overskudd på kr 6 356 566,-

Total balanse sum eiendeler og sum gjeld og egenkapital er kr 238 210 980,-

Tom. 1. tertial 2021 er det investert for kr 2 272 580,-

Det henvises til vedlagte Moss Havn KFs rapport og regnskap 1. tertial 2021.

VURDERINGER:

Det er ekstraordinære forhold knyttet til driftsregnskapet for 1. tertial 2021 som må tas hensyn til for å få et bilde av den underliggende driften. Det er bokført både kostnader og inntekter hittil i år som det ikke er budsjettet for, og justeres det for dette, vil driftsresultatet for 1. tertial være kr. 1 652 049,- i overskudd.

Nærmere detaljer om dette frem kommer i rapporten som følger vedlagt.

MILJØKONSEKVENSER:

Ingen

KONKLUSJON:

Administrasjonen konkluderer i tråd med innstilling

Regnskap pr. 1. tertial 2021

Moss Havn KF

DRIFTSREGNSKAP

Økonomiske hovedtall fra Moss Havn KFs driftsregnskap pr. 30.04.2021:

Bokført driftsregnskap pr. april:

	Hittil i fjor	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Årsbudsjett	Budsjettavvik
Sum driftsinntekter	11 135 759	16 302 306	11 368 863	34 110 000	4 933 443
Lønn og sos. kostnader	4 421 653	4 135 303	4 822 710	13 837 222	-687 407
ADK	5 712 346	5 954 831	4 011 969	11 377 000	1 942 861
Sum driftskostnader	10 133 999	10 090 133	8 834 679	25 214 222	1 255 454
Sum brutto driftsresultat	1 001 760	6 212 172	2 534 184	8 895 778	3 677 988
Netto finansutgifter	1 797 466	-144 394	2 049 425	6 760 778	-2 193 819
Sum netto driftsresultat	-795 706	6 356 566	484 759	2 135 000	5 871 808

Driftsresultat pr. april 2021 viser et overskudd på kr 6 356 566,-. Det er budsjettet med et overskudd for samme periode med kr 484 759,-. Bokført resultat er kr 5 871 808,- høyere enn budsjett.

Tilsvarende periode i 2020 var det et negativt resultat på kr 795 706,-, det gir et avvik på kr 7 152 272,-.

I perioden har det vært følgende inntekter/kostnader, ikke budsjettet:

Utbetaling av sakskostnader ankesak T. Engene kr 4 500 000,-.

Forsinkelsesrenter av sakskostnader ankesak T. Engene kr 470 822,-

Utbytte fra Kanalen Brygge AS kr 1 500 000,-, der Moss havn KF har en eierandel på 33,33%

Bokførte kostnader i 2021 for advokatbistand ankesak T. Engene kr 1 766 305,-

Justeres resultatet med disse elementene vil resultat bli positivt med kr 1 652 049,-.

Driftsinntekter

Moss Havn KFs driftsinntekter deles inn i tre hovedgrupper.; «havneavgifter og vederlag», «vederlag og gebyrer» og «annen omsetning». Moss Havn KFs totale driftsinntekter viser høyere inntekt mot budsjett på kr 4 933 443,-. Tar man hensyn til utbetalingen på kr 4 500 000,- vil inntektene være kr 433 443,- høyere enn budsjett.

Sammenlikner man med tilsvarende periode i 2020 er omsetningen økt med 5,9 %. Det er inntekter fra vederlag som øker.

	Hittil i fjor	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Denne periode i år	Årsbudsjett	Budsjettavvik
DRIFTSINNTEKTER						
Avgiftspliktig						
Sum anløpsavgift og kaivederlag	-750 573	-796 592	-769 923	-197 813	-2 310 000	26 669
Sum varevederlag	-1 928 797	-2 029 030	-1 938 140	-413 234	-5 815 000	90 890
Sum havneavgifter og vederlag	-2 679 370	-2 825 622	-2 708 063	-611 047	-8 125 000	117 560
Sum vederlag og gebyrer	-8 290 725	-8 302 991	-7 952 538	-2 194 533	-23 860 000	350 453
Sum avgiftspliktig omsetning	-10 970 095	-11 128 613	-10 660 601	-2 805 580	-31 985 000	468 012
Avgiftsfritt						
Sum skipsavgifter og vederlag	-374 817	-418 152	-516 615	-104 544	-1 550 000	-98 463
Sum varevederlag	0	0	0	0	0	0
Sum havneavgifter og vederlag	-374 817	-418 152	-516 615	-104 544	-1 550 000	-98 463
Sum vederlag og gebyrer	62 645	-71 897	-131 654	-15 289	-395 000	-59 757
Sum annen omsetning	146 508	-4 683 644	-59 994	-4 610 693	-180 000	4 623 650
Sum avgiftsfri omsetning	-165 664	-5 173 693	-708 263	-4 730 526	-2 125 000	4 465 430
SUM DRIFTSINNTEKTER	-11 135 759	-16 302 306	-11 368 863	-7 536 107	-34 110 000	4 933 443

Havneavgifter og vederlag

Havneavgifter og vederlag består av anløpsavgift, kai vederlag og varevederlag.

Har en høyere inntekt pr. april på 19 097,- mot budsjett.

Vederlag og gebyrer

Vederlag og gebyrer består av inntekter tilknyttet flere ulike tjenester. Her inngår blant annet utleie av kontorlokaler, parkering, varelager og utearealer samt inntekter som følge av krankjøring og leie med mer.

Har en høyere inntekt pr. april på kr 290 696- mot budsjett.

Annen omsetning

Annen omsetning består av inntekter fra blant annet parkering og ulike refusjoner. Det er i denne inntektsgruppen inntekter fra sakskostnadene er bokført.

Har en høyere inntekt pr. april på kr 4 623 650,-.

.

Driftskostnader

Moss Havn KFs totale driftskostnader viser høyere kostnader pr. april på kr 1 255 454,- mot budsjett.

Sammenlikner man med tilsvarende periode i 2020 er kostnadene redusert med 0,5 %. Det er lønn og andre sosiale kostnader som står for den største reduksjonen.

	Hittil i fjor	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Denne periode i år	Årsbudsjett	Budsjettavvik
DRIFTSKOSTNADER						
Sum lønn og sos. kostn.	4 421 653	4 135 303	4 822 710	940 371	13 837 222	687 407
Sum inventar og utstyr	597 252	646 098	483 285	188 650	1 450 000	-162 813
Sum andre driftskostn.	5 115 094	5 308 732	3 528 684	1 556 030	9 927 000	-1 780 048
Sum avskrivninger	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSKOSTNADER	10 133 999	10 090 133	8 834 679	2 685 051	25 214 222	-1 255 454

Lønn og sosiale kostnader

Lønn og sosiale kostnader har lavere kostnader på kr 687 407,- mot budsjett, og kostnadene utgjør ca. 42 % av de totale driftskostnadene. Årsak til lavere kostnad er blant annet;

1. Periodisering av pensjonskostnader og premie
2. Refusjon fra NAV sykepenges

Inventar og utstyr

Har høyere kostnad på kr 162 813,- mot budsjett. Følgende avvik:

1. IKT, årskostnader som bokføres og som ikke er periodisert
2. Acos, oppgradering ny versjon WebSak
3. Diverse kostnader (samlekonto)

Andre driftskostnader

Har høyere kostnad på kr 1 780 048,- mot budsjett. Trekker frem følgende avvik:

1. Alarm og sikkerhet, kontroll og uttrykning
2. Vann og kloakk, avregning 2020 og 1. termin 2021
3. Strøm, høye priser i vintermånedene
4. Vedlikehold kai
5. Miljømessig opprustning – Miljøsertifisering Miljøfyrtårn
6. Gebyrer i forbindelse med prosjekter
7. Advokatbistand, honorar i forbindelse med ankesaken T. Engene

Trekker frem følgende kostnader som har et mindre forbruk mot budsjett:

1. Vedlikehold maskinelt utstyr og bygg
2. Snørydding, ikke påløpt kostnader utover serviceavtale
3. Innkjøp av konsulenttenester
4. Seminar og kursutgifter
5. Kontingenter og årsavgifter

Finans

Moss Havn KFs totale finansposter viser en mindre kostnad pr. april på kr 2 193 819,- mot budsjett.

	Hittil i fjor	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Denne periode i år	Årsbudsjett	Budsjettavvik
FINANSPOSTER						
Sum finansinntekter	-279 190	-2 031 291	-37 500	-470 822	-150 000	1 993 791
Sum finanskostnader	2 076 656	1 886 897	2 086 925	559 404	6 910 778	200 029
Netto eksterne finanstransaksjoner	1 797 466	-144 394	2 049 425	88 582	6 760 778	2 193 819

1. Finansinntekter, budsjett og bokfører renteinntekter pr kvartal.
Det er bokført aksjeutbytte på kr 1 500 000,- fra Kanalen Brygge AS, og forsinkelsesrenter på kr 470 822,- i forbindelse med sakskostnader ankesak T. Engene.
2. Finanskostnader, mindre kostnad mot budsjett på kr 200 029,-.
Budsjettert med høyere finanskost enn virkelig pr 1 tertial.

Ekstraordinære poster

Virksomheten har ikke hatt noen ekstraordinære inntekter/kostnader pr. utgangen av perioden.

Investeringer

Moss Havn KF har budsjettert med en investeringsramme i 2021 på kr 20 800 000,-.

Planlagte investeringer i 2021 er vedtatt finansiert gjennom egenkapital, opptak av lån knyttet til nytt kontorbygg og eventuelt ulike tilskudd det kan søkes på.

	Hittil i fjor	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Denne periode i år	Årsbudsjett	Budsjettavvik
INVESTERINGSREGNSKAP						
Sum salg anleggs- og driftsmidler	0	-70 351	0	0	0	70 351
Sum finansiering	-797 551	0	-6 932 640	0	-20 800 000	-6 932 640
Sum kostnader	2 440 473	2 272 580	6 932 640	1 229 218	20 800 000	4 660 060
RESULTAT	-1 642 922	-2 202 228	0	-1 229 218	0	2 202 228

Pr. april 2021 har virksomheten investert for til sammen kr 2 272 580,-.

Investeringene fordeles på følgende tiltak:

- Lagerbygg Rockwool
- Kontorbygg Moss havn KF
- Gjestebrygger i Kanalen

Salg av driftsmidler - gevinst:

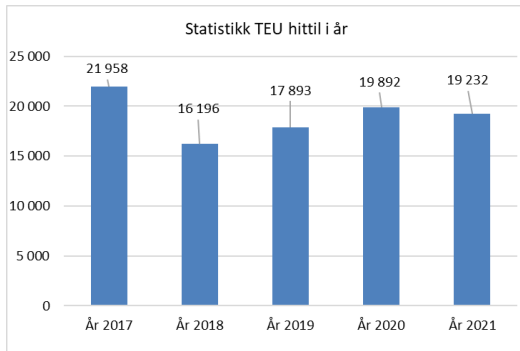
- Bil, BMW I3

Det gjøres fortløpende vurderinger om igangsatte tiltak tilfredsstiller regnskapsmessige krav som investering eller belastes direkte over driftsregnskapet.

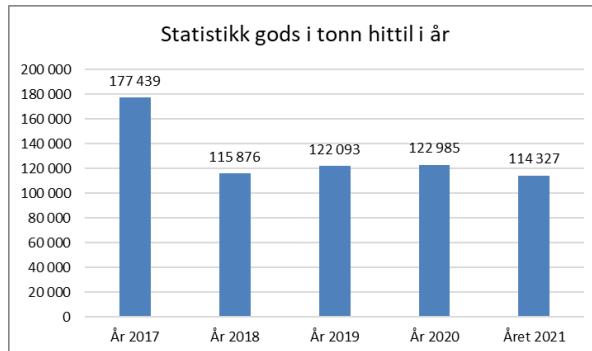
Statistikk og nøkkeltall

1. TEU/Tonn

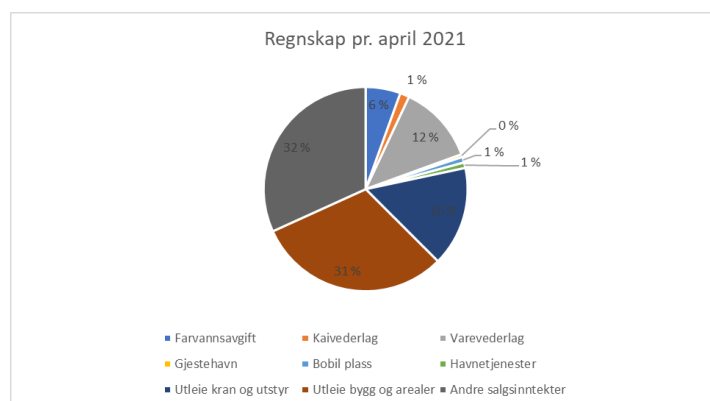
3,3 % nedgang hittil i år

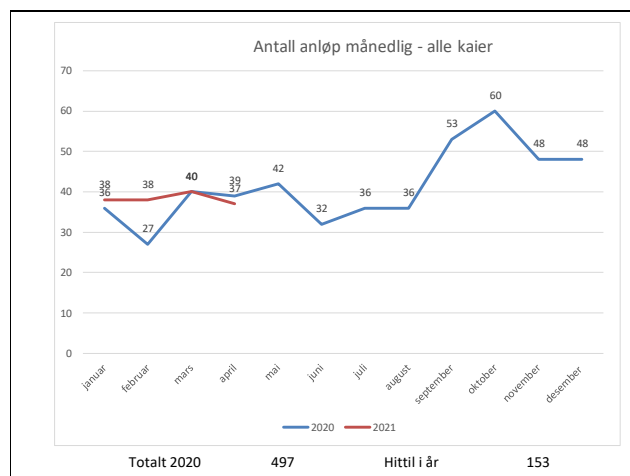
7,0 % nedgang hittil i år

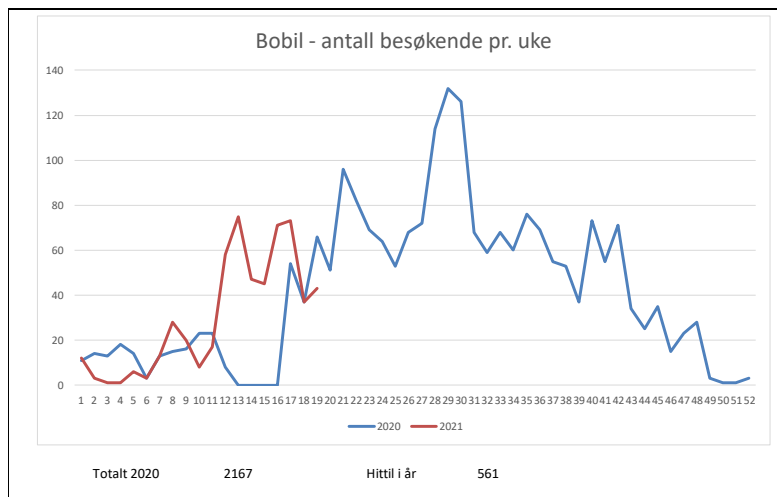
2. Inntekter fordelt pr gruppe

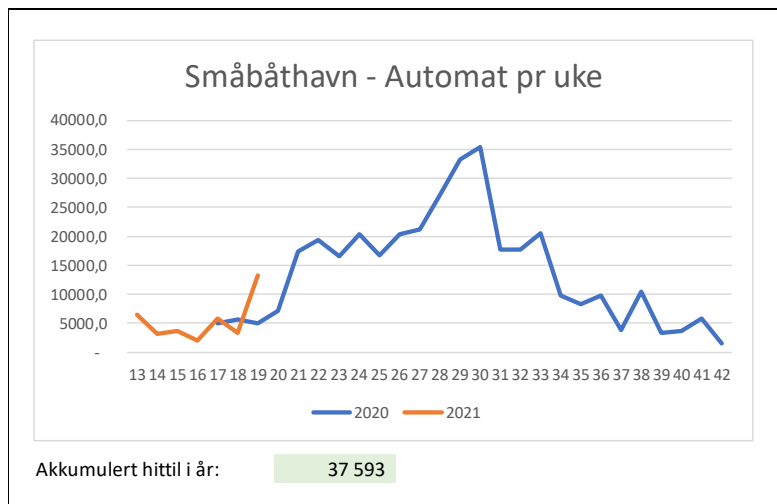
3. Antall anløp pr. måned

4. Bobil – antall besøkende pr. uke (tom uke 19)

5. Gjestehavn – besøk i kr pr. uke (tom uke 19)

6. Sykefravær; april 8,1 % Hittil i år; 7,4 %

